

СТАНОВИЩЕ

на проф. д.и.н. **Кирил Павликянов**

относно конкурса за доцент по новогръцко езиковедство на Катедрата по Класическа Филология при ФКНФ на СУ „Св. Климент Охридски“ с единствен кандидат
гл. ас. д-р **Борис Вунчев**

Кандидатурата на гл. ас. д-р Борис Вунчев за научната длъжност доцент по новогръцко езиковедство се основава на наличието на 15 обнародвани негови научни статии, една студия със заглавие „Граматика, речници и други помагала за изучаване на гръцки език в България до Освобождението“ (Годишник на СУ „Св. Климент Охридски“. ФКНФ, т. 104, София 2012 г.) с обхват от 90 страници и три книги. Първата книга – „Аспектуалните характеристики в новогръцкия език – средства за изразяване и семантика“ (София 2007 г.) се основава на докторската дисертация на кандидата и е положително рецензирана от Хр. Марку през 2011 г. в списание „Съпоставително езиковедство“. Втората книга съставлява превод на византийския народен епос от X век „Дигенис Акритас“ и е публикувана от Фондацията за българска литература през 2009 г., а третата е хабилитационен труд със заглавие „Семантични и синтактични особености на активните интранзитиви в новогръцкия език“ и беше издадена от Университетско издателство „Св. Климент Охридски“ през 2013 г. В съответствие със законовите изисквания относно процедурите за заемане на научни длъжности кандидатът участва в конкурса и с две статии, които не са пряко продължение на неговата по-ранна научна дейност - „Етимологични и словообразователни особености на абсолютните активни интранзитиви в новогръцкия език – статистическо обобщение и изводи“, поместена в сборника с материали от Деветата конференция на младите учени във Факултета по класически и нови филологии, която се проведе в София през май 2012 г. (под печат), и „Етимологични и словообразователни особености на абсолютните активни интранзитиви в новогръцкия език“, поместена в сборника с материали от Двудневната научна конференция на тема „Новогръцкият език и култура в България – традиции и предизвикателства“, която се проведе в София в края на 2012 г. (под печат). Както личи от сходните им заглавия, тези две статии представляват предварително оповестяване на нови научни интереси от страна на автора и първо публично представяне на научни резултати, произтекли от новата му езиковедска насоченост.

Заниманията на д-р Вунчев с проблемите на новогръцкото езиковедство са на много високо равнище. Те се основават на отлично познаване на езика, подсилено от няколкогодишния му престой в Атина, на уменията, придобити при подготовката на докторската му дисертация, и на постоянния му интерес към спецификите на съвременния гръцки език. Съществен елемент в предложения хабилитационен труд със заглавие „Семантични и синтактични особености на активните интранзитиви в новогръцкия език“ е опитът за разработване на непредлаган досега теоретичен модел при изследването за категорията „зalog“ в новогръцки. Авторът обобщава основните

положения при подходите към залога в най-важните традиционни изследвания на новогръцкия език, след което разглежда съвременните западноевропейски синтактико-семантични подходи по въпроса и очертава с яснота ключовите разлики помежду им. Онагледявайки консервативността на гръцкия езиковедски подход към понятието „зalog на глагола“, д-р Вунчев представя теорията за граматичния залог на М. Клайман, теорията за транзитивността на М. Халидей и възгледите на Р. Диксън за типологичните особености на понятието ергативност. Въз основа на така представените теоретични подходи, д-р Вунчев разработва свой собствен модел на изследване, който набляга върху разграничението между понятията морфологичен и семантичен залог, транзитивност, интранзитивност и валентност. Прилагайки спрямо новогръцкия език своя модел на проучване, чиято типология възпроизвежда достиженията на езикознанието в англоезичния свят, д-р Вунчев постига висока степен на оригиналност, защото този му подход е пълна новост за новогръцките езиковедски изследвания. Той въвежда в разглеждането на новогръцкия семантичен глаголен залог понятията статална, акционална и производна акционална интранзитивност, контролирана и неконтролирана акционална интранзитивност, и прави опит, според мен успешен, да предложи семантични класификации на определените от него като „контролиращи“ или „неконтролиращи“ акционални абсолютно интранзитивни глаголни форми. Д-р Вунчев отделя специално внимание на отношението между морфологичен глаголен залог и изразяването на ергативност в новогръцки, очертавайки отликите между въведеното от него понятие „ергативен семантичен глаголен залог“ и класическите глаголни залози пасив и медиум. Колегата анализира също така и изразяването на каузативност в новогръцки, въвеждайки разграничаване между същински каузативи и псевдокаузативни конструкции. Особено ценно според мен е разглеждането от страна на автора на синтактичния механизъм за генериране на каузативни конструкции в новогръцки, представянето на семантиката на транзитивните форми при неергативни глаголи и анализът на семантичните глаголни залози медиум и реципрочност.

Цялото изследване е много добре аргументирано, подкрепено е с примери и онагледителни таблици, поради което звучи интересно и убедително. Още веднъж подчертавам, че в гръкоезичната езиковедска литература подобен подход не е прилаган. При разработването на така очертаната тематика до известна степен д-р Вунчев е бил облагодетелстван от обстоятелството, че пише на български, тъй като механизмите на заемане на чужда терминология, каквато д-р Вунчев въвежда в голямо изобилие, в български са изключително свободни и се ограничават до частично прибавяне на български окончания, и то най-вече при прилагателните. Ако трудът му беше написан на новогръцки, трудностите при предаването на англоезичната езиковедска терминология с латинско произхождение щяха да бъдат непреодолими, тъй като в новогръцки въведената нова терминология не би могла да остане в напълно приемливия за български свой (англо)латински си вид, а задължително трябваше да бъде преведена или калкирана на

(старо)гръцки. Независимо от тази подробност хабилитационният труд на д-р Вунчев е с несъмнен приносен характер.

Преподавателската натовареност на д-р Вунчев се доближава до възможния максимум и напълно съответства на академичните изисквания за заемане на научната длъжност „доцент“, още повече че немалка част от заетостта му се осъществява в магистърската програма „Езикознание и превод“ на специалност Новогръцка филология.

В заключение следва да подчертая, че напълно подкрепям кандидатурата на д-р Б. Вунчев за научната длъжност доцент по новогръцко езикознание към Катедрата по Класическа Филология при ФКНФ на СУ „Св. Климент Охридски“.

София, 28 март 2013 г.

проф. д.и.н. Кирил Павликианов